

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 18-06-35467 קש חתמים בינלאומיים סוכנות לביטוח כללי (2010) בע"מ נ' ניניו ואח'

לפני כבוד השופט אילן צור

התובעת: קש חתמים בינלאומיים סוכנות לביטוח כללי (2010) בע"מ

נגד

הנתבעים: 1. יצחק ניניו
2. הראל חברה לביטוח בע"מ

החלטה

לפניי בקשה מטעם התובעת, להעיד עד מטעמה באמצעות היוועדות חזותית (*video conference*) בהיותו דרוש ונחוץ לבירור התובענה ובנסיבות התיק שבכותרת.

טענות הצדדים

1. במסגרת הבקשה אשר הוגשה לראשונה ביום 25/8/20, התבקש בית המשפט לזמן את עד התביעה, כמי שנהג ברכב מושא התובענה – במועד התאונה. במסגרת זו, נתבקש בית המשפט להורות כי עדותו של עד התביעה תיגבה באמצעות היוועדות חזותית תוך שימוש בתוכנת *Skype* וזאת מחמת שמדובר באדם חולה אונקולוגי המצוי בטיפולים אשר צפוי לעבור במועד הגשת הבקשה ניתוח מורכב, ואשר משתף פעולה ומעוניין למסור עדות. ואולם, מחמת מצבו הרפואי שאינו מאפשר את הגעתו לדיון כאמור – מבוקש לקיים את חקירתו באמצעות היוועדות חזותית.

2. ביום 1/9/20, הוגשה תגובת הנתבעים באופן לאקוני וללא כל נימוק מכל סוג שהוא, לפיה אינם מסכימים לבקשה.

3. ביום 7/9/20, הוגשה תגובת התובעת באופן מפורט ולפיה, נוכח הכללים והתנאים אשר נקבעו בפסיקת בית המשפט העליון ביחס לגביית עדות בחו"ל, לפי סעיף 13 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971 (להלן – "פקודת הראיות"), הרי שיש להתיר את עדותו של עד התביעה בדרך המבוקשת מחמת שהבקשה הוגשה בתום לב; העדות רלוונטית לבירור התביעה; וכי קיימת סיבה טובה לאי הגעתו של העד לעדות. הלכה למעשה, מבקש ב"כ התובעת להחיל את התנאים שנקבעו ביחס לגביית עדות בחו"ל, גם על עדות של עד המצוי בתחומי מדינת ישראל אך קיימת מניעה להגעתו לדיון מפאת מחלתו, בשים לב לתקופת קורונה בה אנו מצויים והסיכון הגלום לכך על רקע מצבו הרפואי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 18-06-35467 קש חתמים בינלאומיים סוכנות לביטוח כללי (2010) בע"מ נ' ניניו ואח'

4. ביום 8/9/20 וטרם שנדרשתי להחלטה בבקשה, הורתי לתובעת להגיש מסמכים רפואיים לאישוש טענותיה באשר למצבו הרפואי של העד. ואכן, מסמכים אלה הוגשו ביום 9/9/20 ומהם עולה בבירור כי מדובר בעד חולה אונקולוגי – אשר קיימת מניעה להגעתו לבית המשפט במצבו וביתר שאת בתקופה זו, דבר העלול – חלילה – להחמיר את מצבו.

דיון והכרעה

5. תקנות סדר האזרחי, תשמ"ד – 1984, אינן מתייחסות לאפשרות העדת עדים באמצעות היוועדות חזותית ודרך המלך בעניין זה היא מתן עדות לפני בית המשפט, על מנת לאפשר למותב הדין בתיק - כערכאה מבררת, להתרשם באופן בלתי אמצעי מעדותו של העד, מאותות האמת והמהימנות הנגלות מתוך עדותו. ואולם, בתקנה 72 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ח – 2018 (להלן – "התקנות החדשות") שכניסתן לתוקף נדחתה בשלב זה - בשנית, ליום 1/1/21, קבע מחוקק המשנה כדלקמן:

"(א) בית המשפט רשאי להתיר שמיעת עדות בדרך של היוועדות

חזותית בתוך שטחה של מדינת ישראל או מחוצה לה לפי הוראות

שייתן, אם השתכנע כי התקיימו התנאים האלה:

(1) הגעתו של העד לבית המשפט שבו נדונה התובענה

שבעניינה הוא נדרש להעיד תקשה עליו מאוד, והוא נתן את

הסכמתו למתן עדות בדרך זו;

(2) עדותו של העד חיונית לשאלות השנויות במחלוקת;

(3) אין מניעה מבחינת מדינת החוץ לשמיעת עדות בדרך זו

בתחומה.

(ב) היוועדות חזותית תתאפשר אם המקום שבו ימסור העד את עדותו

ואולם בית המשפט שבו נדונה התובענה יכללו, בין השאר –

(1) מכשור המאפשר לעד לראות ולשמוע במהלך עדותו את

המתרחש באולם בית המשפט שבו נדונה התובענה

שבעניינה הוא נדרש להעיד, אם בית המשפט מצא שהדבר

דרוש בנסיבות העניין;

(2) מצלמה המאפשרת צילום תקריב של מסמכים;

(3) מסך צפייה מרכזי באולם בית המשפט וכן מסך צפייה אישי

לשופט.

(ג) מנהל בתי המשפט רשאי להורות על דרישות טכניות לעניין

האמצעים הנדרשים לשמיעת העדות בהיוועדות חזותית."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 18-06-35467 קש חתמים בינלאומיים סוכנות לביטוח כללי (2010) בע"מ נ' ניניו ואח'

6. לענין זה, יפים הדברים אשר נקבעו ברע"א (מחוזי ת"א) 18-07-35036 או. אי. אם. חברה להשקעות בע"מ נ' מדדכי שטרומ (לא פורסם, ניתן ביום 8/10/2018) ע"י כב' השופטת אביגיל כהן, ובכגון דא ראוי להביא דברים כלשונם:

"הפסיקה בנוגע לעדות בווידיאו קונפרנס היא אמנם מצמצמת, אך אין להתעלם מהמהפך אשר אמור להתחולל בתחום זה, לכשיכנסו לתוקפן בחודש ספטמבר 2019 תקנות סדר הדין האזרחי התשע"ח – 2018. ... כלומר – הפסיקה הנוכחית, שניתנה ביחס לתקנות סדר הדין הקיימות, תעבור שינוי מהותי לכשיכנסו התקנות החדשות לתוקפן. אין חולק על כך, כי נכון להיום, הפסיקה הנוכחית והתקנות הקיימות הן המחייבות, אך תכלית התקנות החדשות ו"פישוט" ניהול ההליך האזרחי באופן שיאפשר בקלות יחסית למסור עדות בדרך של היוועדות חזותית משליכים גם על בחינת הבקשה הנוכחית."

7. אכן, פסיקה זו אשר הובאה לעיל, עניינה בעדות בהיוועדות חזותית ביחס לעד הנמצא בחו"ל, מכוח הוראות סעיף 13 לפקודת הראיות. ואולם, נוכח התנאים שפורטו לעיל – ניתן ואף רצוי ליישם את הרציונל העומד בבסיס הפסיקה, זאת גם נוכח פסיקת בית המשפט העליון, אשר הובאה במסגרת פסק הדין ב"עניין שטרומ" הנ"ל, וביתר שאת בתקופה זו של קורונה, בה החשש לשלמות גופו ובריאותו של העד, גדול אף יותר. לעניין זה נקבע ע"י כב' השופטת דליה דורנר ברע"א 3005/02 SmithKline Beechman P.L.C נ' אוניפארם בע"מ, פ"ד נו(6) 865, 868, כדלקמן:

"על הפרשנות שיש לתת לסעיף 13 לפקודת הראיות [נוסח חדש] עמד ד"ר ש' לויין בספרו תורת הפרוצדורה האזרחית – מבוא ועקרונות יסוד [1], בעמ' 114-115:

"הפרשנות המחמירה של סעיף 13 לפקודת הראיות [לפקודת הראיות] חייבת להשתנות. האמצעים הטכניים הקיימים כיום מאפשרים הקלטת העדות בעזרת מיכשור של וידאו ואמצעים אלקטרוניים אחרים, שיוכלו לתת תמונה, פחות או יותר ברורה, על מהימנותו של עד, שאפילו חקירתו בחקירה שכנגד הוקלטה. השיקול שגביית העדות בחו"ל תמנע מהשופט התרשמות ישירה מהעדות פחת בהרבה בחשיבותו וכך גם האבחנות בין התובע לנתבע."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 18-06-35467 קש חתמים בינלאומיים סוכנות לביטוח כללי (2010) בע"מ נ' ניניו ואח'

8. בעניין זה, לא מצאתי כי הרציונלות והתנאים אשר נקבעו ביחס לגביית עדות בחו"ל, שונים באופן מהותי מהרציונלות והתנאים ביחס לגביית עדות בהיוועדות חזותית בישראל, כאמור בתקנות החדשות, שכן - למיקומו הפיזי של העד אין רלבנטיות במישור החזותי. לאמור, מה לי אם העד נמצא בישראל ומה לי אם הוא מצוי בכל מקום אחר. במובן זה מדובר בהבדל סמנטי "דק מדק עד כי לא נבדק". נסיבה זו, של מיקומו הפיזי של העד באה לידי ביטוי בסעיף 13 לפקודת הראיות, אך זו נשמטה מתקנות סדר הדין האזרחי החדשות. [ראו גם: הפ"ב (מחוזי ת"א) 16-05-37580 יורגן ביק נ' אלן ספרא (לא פורסם, ניתן ביום 22/1/2017)].

9. ודוק: בית המשפט העליון אף קבע, כי האמצעים הטכנולוגיים הקיימים כיום, מאפשרים התרשמות ישירה ופיקוח על עדותו של העד בזמן אמת, באופן שיש בו כדי למזער את החשש מפני היעדרה של התרשמות ישירה מהעד. וכך נקבע ע"י כב' השופטת עדנה ארבל ברע"א 4718/13 מד"י נ' בולפון יוון (לא פורסם, ניתן ביום 29/6/2014).

"על-פניו דומה כי מדובר בסוגיה פשוטה ותחומה באופן יחסי, שאין מניעה ממשית שהמשיבים יחקרו לגביה בדרך של כינוס וידאו (מובן שבית משפט השלום רשאי ואף צריך לדרוש מהמשיבים, כתנאי לביצוע ההיוועדות החזותית, להגיש את תצהיריהם מחדש, כשהם מאומתים כדין). זאת במיוחד בהתחשב בכך שהאמצעים הטכנולוגיים העומדים לרשותנו כיום מאפשרים לבית המשפט להתרשם בצורה ישירה מהעד המעיד בכינוס וידאו ואף לפקח על חקירתו ולכוונה בזמן אמת. בית המשפט יכול, אפוא, לקבל תמונה ברורה, תרתי משמע, באשר למהימנותו של העד, ועל כן קטן החשש מפני העדרה של התרשמות ישירה מן המעיד ומן העדות (ראו: רע"א 3810/06 י. דורי את צ'קובסקי בניה והשקעות בע"מ נ' שמאי גולדשטיין, [פורסם בנבו] פסקאות 9, 15 (24.9.2007); רע"א SmithKline Beecham P.L.C 3005/02. נ' אוניפארם בע"מ, פ"ד נו(6) 865, 868 (2002))."

10. מכל המקובץ לעיל, ולאחר שעיינתי בטענות הצדדים, ובהיעדר נימוק מהותי או אף טכני מטעם הנתבעים ונוכח הרציונלות המפורטות בפסיקת בית המשפט העליון והמחוזי – מצאתי כי במקרה דכאן, יהא זה אך ראוי ונכון לאפשר מתן עדות בדרך זו של היוועדות חזותית.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 18-06-35467 קש חתמים בינלאומיים סוכנות לביטוח כללי (2010) בע"מ נ' ניניו ואח'

11. בקציר האומר מצאתי לציין, כי חובת תום הלב של המבקש להעיד בהיוועדות חזותית – חלה עליו באופן ישיר. ואולם, חובה זו חלה גם הנתבעים בעת שהם מתנגדים להעדת העד מטעם התובעת, בדרך המבוקשת. הלכה למעשה, חובה זו חולשת על כל ההליכים הדיוניים והמהותיים הנדונים בפני בית המשפט. אמעיט אם אומר, כי לא מצאתי בתגובתם הלקונית של הנתבעים משום יישומה של חובה זו ובמובן זה, התנגדותם עולה כדי שימוש לרעה בזכויות דיוניות.

12. אשר על כן, אני מקבל את הבקשה ומורה על העדת עד התביעה באמצעות היוועדות חזותית. לצורך האמור, יואיל בי"כ התובעת להצטייד במחשב נייד ותוכנה מתאימה לצורך העדת העד במועד שנקבע לדיון.

ככל שהנתבעים מתנגדים להעדת העד בהיוועדות חזותית באמצעות מחשב נייד ועומדים על העדתו באמצעות ציוד חזותי של בית המשפט דווקא – יודיעו על כך לבית המשפט לא יאוחר מיום 13/9/20. היעדר הודעה עד למועד שקבעתי, ייחשב כהסכמת הנתבעים להעדת העד בהתאם להחלטתי.

13. בנסיבות העניין, והגם שראוי היה להשית על הנתבעים הוצאות בקשה זו, נוכח תגובתם הלקונית - על כל המשתמע ממנה – מצאתי בשלב זה להימנע מהשתת הוצאות וסוגיה זו תידון בסיום הליך, ככל שיהיה בכך צורך.

ניתנה היום, כ' אלול תש"פ, 09 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים.

אילן צור, שופט

